

Épp ezért a munkát már az iskolában kell kezdenünk. Erre azonban nem elégséges néhány kormányrendelet. Az egész társadalomnak s vele a szülőknek, tanítóknak és tanároknak lelkében kell a kérdés iránt érdeklődést, szeretetet kelteni.

A régi levelekből.

A tiltott gyümölcs után való sóvárgók között talán csak azért volt a legelső asszony Éva anyánk, mivel sem elődei, sem kortársai nem voltak.

Utódai közül bizony rangkülönbség nélkül egyik-másik minden időben — úgy hajdan, mint napjainkban — szeret belekóstolni a tiltott almába.

Keserűen bűnhődik ugyan némelyik, de ma talán mégis enyhébben büntetik székely atyáinkiai az ilyen kíváncsi asszonyokat, mint hajdan tették.

Legalább én nem hallottam az újabb időkben, a mi gyermek-korunkban szokás volt, hogy ez, vagy az a leány vagy asszony „eklézsiát követett” s a mint egy 17-ik századbeli régi levélben is írva találtam, hogy X-né asszonynak megengedték ez után a templomba-járás, mert „magát illendőképpen viseli és eklézsiaát követi”.

A jogait védő házastárs is inkább csak nyelvvel s ritkábban a puliszkakeverővel támadja meg vetélytársát, míg az Urnak 1692-ik esztendejének július 26-án egy Etédén fölvelt tanukihallgatási jegyzőkönyv tanúsítása szerint, 13 kihallgatott közül a „secundus testis Herczeg János minor pedes pixidarius annorum 36 fatetur: Az mely nap Birtalan Mihálynén az vágás eset, az nap Gothárt Jánosné budoklott. Az ura szélyel kereste, úgy találták meg a falun fejlül egy pusztaház hiján.”

„5 testis Boldizsár Albert pedes pixidarius annorum 33. Mikor az vágás az Birtalan Mihálynén eset az előtt való nap be hiva engemet Gothárt Jánosné az maga házához és nekem azt mondta maga házánál: Bemehetel oda Birtalan Mihály néni a nagy k... ni az ki más ember urát elhitegeti, de meglátia azt hogy rosszul lesz az dolog.”

„6 testis Raphaji Mihály nobilis Annorum 45. Mikor az nagy Birtalan Mihálynén eset az vágás azután hallottam Gothárt Jánostól, hogy az felesége elhata. meg kell keresni Küsmödre menyen fel ott is keresi ha oda ment volna az haragjában.”

„9 testis Kovács Jánosné Veres Márta reticta Annorem 75. Mikor Birtalan Mihálynén az vágás eset az nap én kenderert niövök vala s látom hogy Gothárt Jánosné hajon fejen jön oda én ugyan félék tőle, mond eresz be az házba mert engemet megölnek és beeresztém. Budoklék az nap azt kérdém tőle mi ért ölnék meg de nem mondá meg.”

„10 testis Gagy Istvánné Annorum 45. Mikor Birtalan Mihálynét levágá épen oda jöve Gothárt János monda hogy elhatta az felesége egyet mást kérdeze tőlem s azt monda Birtalan Mihálynénak az kezét levágta volna még az kardom is véres. Hogy a kard véres vala atól ijedt meg aba futot el.”

„12 testis Németi János szabad-személy Annorum 40 mikor az vá-

gás eset Birtalan Mihályné kezén csak hamar az ura elé jött monda hazul elkell mennem hát ezt a dologot követte el az feleségem mert az karddal megvágta Birtalan Mihályné kezét.”

„13 testis Fazakas Istvánné reticta Gedő Judith annorum 36 más emberek beszélgeték vala hogy bár csak karddal ne ment volna rá hanem pálcával is meg verhetné volna ara azt mondá Gothárt János de bizony az kardommal vágta meg nem pálcával mert véres vala az kardom.”

Ezen itt hiven lemasolt néhány tanu vallomásából kitűnik, hogy a közvetlen szomszédok nem állottak török átok alatt, már t. i. Gothárt és Birtalanné, de nem tűnik ki az, hogy a szomszédot ölelgető kart levágta-e vagy csak megvágta Gothárt.

Annyi azonban biztosan tudható, hogy véres lévén a kard, képtelenné tette a jogaiban sértett kardos asszony a kikapós Birtalannét továbbra is ölelgetni az ő urát. De kitűnik az is, hogy már akkor minő fejlett volt magyar nyelvünk s egyszerű székely emberek is hogyan írtak, mert bizony azt a jegyzőkönyvet csak egy etédi primipilus székely ember írta, ki három évvel később az ojtói szorosnál védte karddal kezében a házat, ur „eönagysága Mikes Mihály urunk parancsára, homoródszentmártoni Keresztes Illyés hadnagysága alatt, 8 rendbeli insurrectiot adván eléjük”.

Nem tanult gyermek korában is más iskolában, mint csupán a „Madarasi János etédi iskola mester” keze alatt a Farczádi András etédi orthodoxus pap” felügyelete alatt, de a kiknek kezei alól — mint ezt a nálam lévő számos régi iratok tanúsítják — Etédén sok írástudó ember került ki és forgatta a haza védelmében a kardot a kuruc háborúkban is.

„Karddal, kopjával Bécs alatt is táboroztak” s a „kiáltó-hegy”-en állott vesszőfalu templom helyett 1678-ban a piacon építettek egy kőfallal kerített diszes köteplomot és torryot „Novi omnes sunt sancti qui calcant limina templi” fölíratot vésván a belső ajtó szemöldök kövére.

Sok olyan kardos asszonyt, mint Gothárt Jánosné, olyan papot, mint Farczádi András, tanítót mint Madarasi János, adjon az ég székely falvainkban s a régi primipilusok és pixidariusok utódai megvédik, fönn tartják hazánkat és nyelvünket!

Gagy Samu.

Méhészet.

Január havi teendők kezdő méhészek számára.

A méhesbe most számba vehető munka nincsen. Elég hetenként egy- vagy kétszer szemlét tartani felettük, hogy a röplyukak hó, jég vagy holt méh esetleg bármi által is nem torlaszódtak-e el? Erre okvetlen felügyelni szükséges, mert a röplyuk elzáródása által a méhek levegő hiányába megfulladnak. Ha a röplyuk nagyon megvan szűkítve, a melyen csak egy vagy két méh fér ki egyszerre, ez is ártalmas a méheknek, mert a nagyon megszükitett kijárón nem jutnak elég friss levegőhöz. Ez által a szükségesnél na-

gyobb vizlecsapódás történik a kaptárba, a mely a lép készletet megrontja, nagyobb részben tönkreteszi. Az ily módon megszükitett kijárókat ki kell bővíteni egy centiméter magas és 6—9 cm. hosszúra. A szűkebb kijáró nemcsak az említett kárt okozza a lépépítménybe, hanem a méheknek is nagy ártalmára van. Ha egészen nem is pusztulnak el, nagyon megtizedeli őket és a megmaradtak sem lesznek egészségesek. Az ily méhesládok a nyár folyamán nem fognak megfelelő hasznót hozni.

Az egereket is állandóan a méhesben tartott egérfogókkal ki kell fogdosni. A madarakat pedig el kell riasztani, de semmi körülmények között ne pusztítsuk, mert igen hasznos állatok. Szóval minden olyant elítávolítani igyekezzünk, ami a méhek téli nyugalmat háborgatja. Mind ezek a teendők, a melyek e hónapban szükségesek a méhesben, munkának nem tekinthetők. Inkább elvezetnek és szórakozásnak lehet mondani.

Azonban, ha most a méhesben kevés a tennivaló, azért a méhészeknek a téli hónapokra is jut dolog. Minden méhésznek szükséges, hogy nemcsak a méhészetet tanulja meg, hanem gyakorolja be magát a kaptár- és egyéb szükséges méhészeti eszközök készítésébe. Ezzel sok pénzt takarít meg magának, a melyeknek elkészítésére pedig a hosszú téli időben minden méhésznek bőven van ideje. Okosabb dolog a téli üres időt hasznos foglalkozással töltetni, a melyből később szép jövődelmet várhat, mint korcsmában vagy kártyázással a drága időt saját maga és családja megromlására és veszélyére elpazarolná.

Minden méhésznek szükséges egy kis kézi gyakorlatot betanulni még abban az esetben is, ha pérze bőven van a kaptárak és méhészeti eszközök beszerzésére. Gyakran fordul elő a méhesben olyan kisebb dolog, a melynek helyrehozatalára vagy kijavítására nem lehet, sőt nem is érdemes mindig szakemberhez folyamodni.

A kik maguk készítik a kaptárakat, a téli időben készítsék el. A készítésnél gondot fordítsanak arra, hogy minél jobban és pontosabban végezzék e munkát, mert a szabálytalan méretű kaptárakban való méhészkedéstől el fog menni a kedvük. A kaptár-készítésnél nem szükséges a nagyon finom munka (a mi ugyan nem árt), de fődolog a pontos méret, a keretek pontos készítése, hogy azok az összes kaptárak bármelyikébe könnyű szerrel berakhatók és kiszedhetők legyenek. Szükséges, hogy a kaptárak jó száraz anyagból készüljenek. A kik még a kaptárkészítésben járatlanok, okvetlen menjenek olyan helyre, a hol szükséges tudnivalókra utasítást kapnak.

A kiknek pedig nincs idejük a kaptárkészítéshez és van módjuk a beszerzéshez, azt minél előbb rendeljék meg. Ne hagyják a kaptár megrendelését tavaszra vagy akkorra, a mikor a méhrajt bele kellene lakolni, mert a késői megrendelésnek nem tudnak a gyárosok eleget tenni és majd a kaptár hiányában, nagy kára lehet a méhészeknek.

A tel folyamán nemcsak a kaptárak és méhészeti eszközök elkészítésével kell foglalkozni, hanem elméletileg is. A mult nyáron történt munkálatunk feljegyzéseit szedjük elő. Vegyük bírálat alá. Téves eljárásunkat jegyezzük meg magunknak, hogy ez évben a lehetőleg minél kevesebb hibát kövessünk el. Jó méhészeti könyvek beszerzése és olvasása szükséges, a melyeknek olvasására a téli estéken bő alkalma van mindenkinek.

Nem ajánlhatom eléggé a méhészeti egyesülést. Méhészetünk egyesülés nélkül tengődni fog. A kellekért el nem érheti, a míg a méhészek mind annyi irányba dolgoznak, a hányan vannak. Az egyesület van arra hivatva, hogy minden tagja boldoguljon.

A mult évben született az első székely méhészeti egyesület Székelyudvarhelyen. Minden új szülöttnek szükséges a nagyra nevelés. Igyekezzünk e kis csecsemőt minél előbb nagygyá nevelni. Iratkozzunk be az egyesületbe, melynek évi tagdíja csak 2 korona. Jelentkezni lehet: Gál Imre titkár úrnál Székelyudvarhelyen.

Székelyszombor, 1910. január 6.

Ambru András,
méhész.

HIREK.

A SZIV.

A jelennél mindig jobb jövődöt várjunk
Higgyük, hogy csak eljön a mi boldogságunk
[gunk

Ha ma nem, biztosan meghozza a holnap,
A sok tövis után még rózsá is nyíllhat.

Hátha földéről még a felhős sötét ég?
Hátha nem lesz olyan bus, szomorú mindég?
Hátha a mult árnya elvonul más tájra
S nyomában kisüt a boldogság-nyárgó?

„Te bus szív! halod-e a vidám szavakat?
Jóra intenek, tehát fogadd meg azokat!
Mert ha nem, úgy hidd el, meg nem gyógyulsz soha,
Igy pedig az élet oly hideg és mostoha.”

„Játszi fény! Ne kísért, ne csalogass
[engem,
Nekem jobb jövődöt nem lehet remélnem,
Hosszú és hideg tél köszöntött rám korán
Hófúvásban pedig nem nyit rózsá, virág!

Természet rendje, hogy tél után jön tavasz.
A mely új életet, bimbót, rügyet fakaszt.
Törvény változtatást itt csak Isten tehet
Várnom kell hát a míg eljön a kikelet
Vári Elek.

— **Kaptárkészítő tanfolyam.** A székelyudvarhelyi méhészek egyesület kaptár és méhészeti eszközöket készít, valamint az elméleti tanfolyamot folyó hó 20-án reggel 8 órakor nyitja meg. A tanfolyamok a Br Orbán B. utcában tartatnak. A eszközkészítő tanfolyam helyisége a Pék József féle régi házban van bérelve, míg az elméleti tanfolyam céljára az V. ker. áll. isk. egyik tanterme lett a kir. tanfelügyelőségtől kérelmezve. Munkatartam 3 hét. Munkabeosztás: délelőtt 8—11-ig és d. u. 2—4-ig a műhelyben foglalkozási. E tanfolyamot vezeti a kirendeltségtől leküldött méhészmester. D. u. 5—6-ig elméleti tanítás Gál Imre egyesületi titkár által. A tisztviselők részére ugyan ilyen irányú tanfolyamok febr. 10-től kezdve lesznek rendezve az esti órákban.

— **Jelmezes élőreklám estélyt** rendez a hó 29-én a helybeli kereskedők és kereskedő ifjak otthon egyesülete a Budapest-szálló termeiben.

A

Székelyudvarhelyi Kereskedők és Kereskedő Ifjak

Otthon Egylete

1910. év január hó 29-én a „Bu-
dapest”-szállóba összes termel-
ben tartja tancsal egybekötött jel-
mezős élő reklám estélyét.

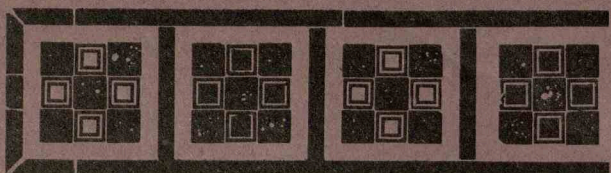

Élő reklámok bemutatása után mely a
táncszámok között lesz előadva táncm-
űzők és jól álló nagy kottákkal.

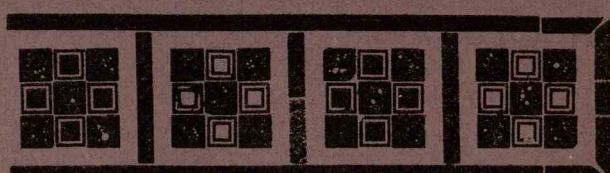

Tisztelettel:
A BÁTINOTTYAI
Táncszámok a nagy dobos nyitáskorban. I. és
II. részben tartanak tisztelettel kérik je-
lölésükből megírni és nem kapnak de.

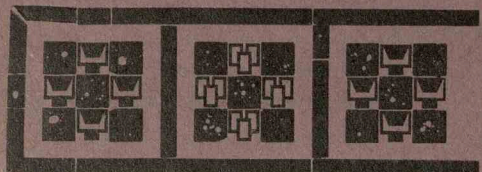

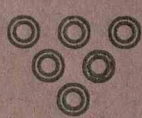
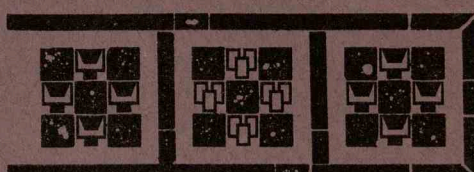
A

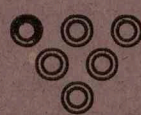
Székelyudvarhelyi Kereskedők és Kereskedő Ifjak

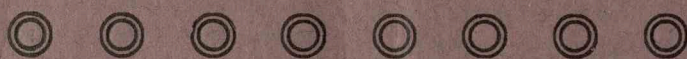
Otthon Egyesülete

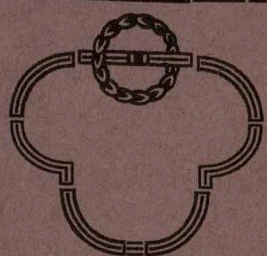
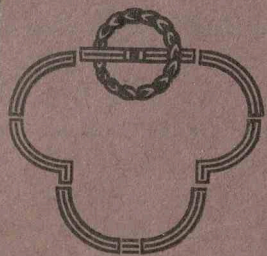
1910. év január hó 29-én a „Bu-
dapest“-szálloda összes termei-
ben tartja táncsal egybekötött jel-
— mezes élő reklám estélyét. —

Élő reklámok bemutatása után, mely a
táncszámok között lesz előadva 15 szám-
ból álló nagy Kotillon!

A kik tévedésből meghívót nem kaptak, de
arra igényt tartanak, tisztelettel kérjük je-
lentkezzenek a nagy dohánytőzsdében. 1 csa-
ládjegy csakis 3 szem élyig érvényes.
Tisztelettel : A BÁLBIZOTTSÁG.

— **Meghívó.** Az, Első Székely Házipari Országos Szövetkezetnek 1910. január hó 16-án (vasárnap) délután 3 órakor a vármegyeház kistermében tartandó igazgatósági gyűlésére. Az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjait e helyen is tisztelettel meghívja: *Kathonay Béla*, ügyvezető-igazgató.

— **Polgári fillérestély.** A Polgári Önképző és Segélyző Egylet által január hó 18-án (kedden) tartandó fillérestélyét rendezik: Szombatfalvi Iluska és Mariska, Éltés István, Mihály Imre. Közreműködnek: Sándor Gerő szaval, hegedű szólót játszik Székely Vilmos, szaval Hodor Margit, monologot ad elő Hargita Károly.

— **Zene a jégen.** F. hó 16-án (vasárnap) este 6–8 óráig a korszolypályán Kónya Jancsi zenekara játszik. Rendes tagok számára külön belépő díj nincs. Akik az egyeletnek nem tagjai 50 f. Az ifjúság bérletjegyét köteles láthatóan viselni.

— **Képezdei bál.** Székelykeresztúron az állami tanítóképző-intézet ifjúsága február 5-én táncdal egybekötött nagyszabású hangversenyt rendez a Walter-féle díszteremben. A meghívók jövő héten kerülnek szétküldésre.

— **Oltáregyleti estély.** A helybeli Oltáregyesület estélyt rendez folyó hó 23-án a „Budapesti szálló” nagytérképében.

— **Az Udvarhelyvármegyei Népevelősi Egyesület** választmánya f. hó 16-án (vasárnap) d. e. 10 órakor a Kaszinó társalgójában ülést tart. Tárgysorozat: 1. A számadás vizsgáló bizottság kiküldése. 2. A közgyűlés idejének és tárgysorozatának megállapítása. 3. Indítványok.

— **Bartha Irénke,** Bartha Gábor székelykeresztúri szolgabíró és neje Petrovszky Irén öt hónapos kis lánya e hó 14-én rövid szenvedés után elhalt Székelykeresztúron.

— **A ref. kollégium** Petőfi Önzépzőkörre f. hó 23-án d. e. 11 órakor Mikszáth-ünnepélyt rendez s erre az érdeklőket szívesen látja. Program: 1. Erkel: Ima a hazáért énekl az ifjúság énekkara zenekari kísérettel. 2. Tanári megnyitó. tartja Bakóczi Károly. 3. Quartett: Haydn Adagio és Bach Loure, játszik Molnár Károly VIII., Kovács Ferenc VIII. Orendy Vilmos VI. és Méhburger V. o. tanulók. 4. Mikszáth: A házát vásárló paraszt, elmondja Bokor Lajos VIII. o. t. 5. Nagy József: Rákóczi Ferenc imája, énekl az önképzőkör énekkara. 6. Mikszáth: ünnepi beszéd, tartja Molnár Károly VIII. o. t. 7. Induló, játsza az ifjúság zenekara.

— **Az Udvarhelyvármegyei Muzem-egyesület** a múlt vasárnap Ugron Ákos főispán elnökielte alatt közgyűlést tartott. A vármegye törvényhatósága — a Muzem egyesület előterjesztésére, átengedte ugyan az eddig gyűjtött anyag jó részét elhelyezés végett: a Székely Nemzeti Muzemnek, mivel a Muzem-egyesület ez idő szerint megfelelő helyiséggel nem rendelkezik, de az átadás a tulajdonjog fentartása és azon kikötés mellett történt, hogy a tárgyakat, mielőtt az egyesület olyan helyzetbe jut, hogy megfelelő helyiséget szerezhet, onnan kiveheti és vissza hozhatja. A Székely Nemzeti Muzem szélesebb körben, ugyan azon célt szolgálja, melyet az Udvarhelyvármegyei Muzem-egyesület maga elé tűzött. Szükkeblűség lenne tehát, ez intézményt tőlünk telhetően nekünk is nem támogatnunk. E mellett épen a Székely Nemzeti Muzem

rendkívüli sikere, arra kell ösztönözni, hogy mi is megmozdáljunk a Muzem érdekében, hogy az összegyűlt tárgyakat folytonosan más-hová küldeni ne keljen és a már átadottakat egykor visszahozhassuk a városunkban emelendő Kulturpalotában helyezhessük el. Dr. Pál Árpád vármegyei főjegyző előterjesztése a közgyűlés megállapította a legközelebbi munka tervét. Megkezdte az egyesület a vármegye legújabbkori történetére vonatkozó adatok összegyűjtését és megbíz szakembereket annak megírásával. Tervbe vette a népdalok népmesék összegyűjtését és nép ipar kiváló emlékeit. A tavasszal matinet rendez, melynek jóvedelmét is fenti célokra fordítja. Közgyűlés az egyesület elnökévé egyhanguan Ugron Ákos főispánt, alelnökké Dr. Pál Árpád vármegyei főjegyzőt, igazgatóvá Biró Istvánt, könyvtárnokká Dózsa Jakabot, jegyzővé Séra Kálmán főreáliskolai tanárokat választotta; titkárrá lett Palffy Aladár vármegyei számtiszt és pénztárnok: Dóczy Lajos levéltárnok. Végül a választmányt alakította meg a következő tagokból: Becsek Aladár, Betegh Pál, Bod Károly, Dr. Demeter Lőrinc, Embery Árpád, Gálffy Kálmán, Gönczi Lajos, Hargita Nándor, Dr. Horváth Károly, Kovács János, Molnár Károly, Nagy Elemér, Persián János, Petrányi Miklós, Sándor Mózes, Dr. Solymossy Lajos, Spanyol Pál, Spallér József, Szabady Tivadar, Szabó István, Szakács Károly, Tamás Albert és Tompa Árpád.

— **Kálvin estély.** A székelyudvarhelyi ref. egyházközség ma, 1910. január hó 16-án d. u. 5 órakor tartja harmadik Kálvin estélyét. Ez alkalomra a rendezők a következő érdekes és változatos programot állították össze: 1. A gyülekezet éneke. Mint a szép hives patakra XLII. Solt. 1. v. 2. Hegedű quartette. 3. Szaval Nagy Berta. 4. Felolvas Dr. Solymossy Lajos. 5. Egyházi ének az új énekes könyvből, harmonium kísérettel: énekl Horváth József ref. kántor. 6. Szaval Benedek Irénke. 7. zárszó. 8. „Áld meg Uristen” gyülekezeti ének. Belépés ingyenes, kegyes adományok, az új énekes könyvek beszerzésére, szívesen fogadtatnak: Az estély rendezői: Szabó Árpádné és Szabó Andrásné.

— **A nagyváradi lapok.** Az újságnak az egész országban közös baja, hogy a kiadók költségei egyre növekednek és az előfizetési díjakat megfelelő mértékben nem emelik. Némelyik pesti lap a vasárnapi számok árának felemelésével segít magán, a váradi lapok pedig azt határozták, hogy bizonyos közleményeket, egyletek és intézetek híreit, bálokról és mulatságokról szóló reklámokat, kommunikéket és felülfizetéseket nem közölnek ingyen. Az egyesületek az év folyamán közlendő hírekre és kommunikékre a lapokkal átalányt köthetnek, himen-híreket, gyászjelentéseket, melyeket eddig ingyen közöltek, most csak árszabály mellett adnak közre.

— **Szent Antal estély.** Igen sikerült estélyt rendeztek Szabó Ili és Flórián Margit minap a főgimnázium nagytérképében. Füstös Gyula bevezető éneke után Mánya Gerő sikerült monologot adott elő, Tamás Márta igen csinosan játszott zongorán egy magyar ábrándot, Oláh Dániel kedicsfalvi plébános eszmében gazdag magas színvonalon álló szabad előadást tartott a ponyváirodalom ellen. Nagyon ügyes volt Bámbó Ferenc tárogató játéka. Igen jól adták elő Auka János 1 felvonásos darabját „A munka nemesit”

Flórián Margit, Szabó Erzsike, Bodó Erzsike, Gyéresy Ilonka és Flórián Gerő. Záróul Füstös Gyula ügyesen énekelte Oh aldott szűz anyánk című éneket. A legközelebbi estély január 30-án lesz: Ez estély elnökője: Dr. Valentsik Ferenéné, rendezők Lakatos Vilma és Szabó Erzsike.

— **A kiskorúak dohányzása.** Besztercenaszód vármegye legutóbbi közgyűlése követésre való szabályrendeletet alkotott, melyben a 15 évesnél fiatalabb gyermekeknek a dohányzást megtiltja. A szabályrendelet kimondja, hogy Besztercenaszódvármegye területén egészségi és tűzrendészeti szempontból tilos, hogy 15-ik életévüket még be nem töltött gyermekek dohányozzanak, dohányt, szivart, szivarkát és gyújtót vegyenek, vagy elfogadjanak, vagy maguknál hordjanak. A dohányzó, tüzelő és tüzelőszereket a gyermekeknek eladni, vagy átadni szintén tilos. A szabályrendelet szerint e tilalmak megszegése kihágás és 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntethető. A szülő, gyám, gondnok és családfele köteles arra ügyelni, hogy a rábízott gyermek az előirt tilalmat betartsa. Amelyik szülő, gyám gondnok, vagy pedig a gyermekeknek a felsorolt kihágást alkotó cselekményt megengedi, vagy elnézi, szintén kihágást követ el és büntetendő. Egy ilyen szabályrendelet nagyon elkelne minden vármegyében.

— **A hirdetés.** E címmel új havi folyóirat indult meg, a mely a napilapoknál dolgozó hirdetési ügynökök országos egyesületének hivatalos lapja. Az első számban hosszabb rövidebb szakközleményeken kívül Rákosi Jenő, Singer Zsigmond, Herczeg Ferenc, Márkus Miksa, Zilahy Simon és Sümegi Vilmos nyilatkozatait találjuk a hirdetésről és a hirdetési ügynökökről. A lap ára egész évre 12 korona. Kiadóhivatal: Dohány-utca 90. szám.

— **A zenei piac szenzációja** a „Zenélő Magyarország”-nak ép most megjelent 398-ik füzeté. Minden zenekarát előfizet a „Zenélő Magyarország” zongóra és hegedű zeneműfolyóiratra. Munkatársai a legnevesebb hazai és külföldi zeneszerzők. Minden évfolyam 240—240 zeneoldalon, 200—200 korona bolti árt képviselő hangjegy anyagot ad előfizetőinek a modern házi zene minden szolidabb válfajából, mint magyar nóták, operák, operettek, dalok, vigdalok, műdalok és szalondarabok, indulók, keringők, táncok, cabaret-számok, hegedű darabok, legszebb és legdivatosabb újdonságait. A legjobb zeneműújdonságok legtöbbje először a „Zenélő Magyarország”-ban lát napvilágot. A most meginduló XVIII-ik évfolyam első (illetve a 398-ik) számának érdekes tartalma: I. Bodrogi Zsigmond „Szegény cigány élete” és Lengyel Miska „Szomorú az élet magunkba” — szép, hangulatos magyar dalok. II. Venrich P. „A zivárvány” legújabb indián intermezzót. III. Nevin. E. világhírű „Rózsafüzér” című dala, magyar szöveggel. IV. Greizinger Iván hírneves hegedű átirataiból 3 számot, u. m. 1. Tudom hogy vissza hívsz meg engemet; 2. Schubert F. A vadrózsa, 3. Donizetti, Lammermoori Lucia c. opera részletét magán hegedűre. Előfizetési ára a magyar családok zongoráján nélkülözhetetlen, oktatva szórakoztató „Zenélő Magyarország”-nak: egész évre, 24 füzetre (240 zeneoldalra) 12 korona, félévre (120 zeneoldalra) 6 korona. Előfizethetni a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII. Józsefkörut 11., a honnan mutatónyűzetek minden érdeklődőnek küldetnek.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylető

KÖZGAZDASÁG

Sz. 12 — 1910.

MEGHÍVÓ.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület választmánya folyó hó 18-án d. e. 10 órakor, a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A megjutalmazandó gazdasági cselekedet folyamódásainak tárgyalása.
  2. Az egyesületi levéltár kisélezése.
  3. Folyó ügyek.
- Székelyudvarhely, 1910. jan. 12.
Az elnökség.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL

Nagyságos Soó Gáspár főgimn. nyug. igazgató, közgazgatási bizottsági tag urnak Székelyudvarhelyt.

Alólirott, mint az „Első Székely Házipari Országos Szövetkezet” ügyvezető igazgatója, a való tény és a tiszta igazság megállapíthatása végett, felhívom t. Cimedet, nyilatkozék a nagyközönség előtt, hogy mi indította arra, mikép azon egyesület ellen, a melynek Ön is igazgatósági tagja, — Udvarhelyvármegye közgazgatási bizottságának e hó 13-iki ülésén támadást intézzen?

Székelyudvarhelyt, 1910. január hó 15.

Kathonay Béla.

— **Nyilatkozat.** Lapunkat a következő sorok közlésére kérték fel: Alulírtak mai kelettel a következő levelet küldték Kathonay Béla urnak: Tekintetes Kathonay Béla urnak az „Első Székely Házipari Országos Szövetkezet” ügyvezető igazgatójának Helyt. — Mi annak idején az uraságod által szervezendő „Első Székely Házipari Országos Szövetkezet” keretében csakis mint tagok jelentkezünk. Arról, hogy igazgatósági tagok is vagyunk, csak ma a hozzáunk küldött meghívó útján értesültünk. Minthogy az igazgatósági tagok sorába való ilyen felvételünk tudomásunk nélkül és akarunk ellenére történt, igazgatósági tagokká való kineveztetésünk ellen ezennel tisztelettel tiltakozunk s nevünknek a tagok sorából való törlését is kívánjuk. Székelyudvarhelyt, 1910. január 15. — Tisztelettel: Szemlér Ferenc s. k., Kovács János s. k., Luckhaub Gyula s. k., Frölich Ottó s. k., Dr. Dobos Ferenc s. k. róm. kath. főgimn. tanárok.

E rovatban megjelent közleményekért a beküldő felelős. Szerk.

Várandós anyák

erősítő és az erősítéssel egyidejűleg üdítő szert találnak a

SCOTT-féle csukamájolaj Emulsió-ban.

Gyors és erőteljes hatása meglep és gyönyörködöt mindenkit. Bevétele kellemes, emésztése könnyű.

Egy kísérlet meg fogja Önt győzni, hogy az Ön esetében is mily jótékony hatású.

Szojtatás esetében a SCOTT-féle EMULSIÓ elejét veszi a bágyadt szagnak, bőségesen biztosítja a tejet és rózsás és virágzó arcúvá teszi a gyermeket.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógytárban.

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyt, Szent-Imre utca 30. szám alatt egy 4 szoba, konyha és hozzávalókból álló emeleti lakás kiadó.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle májolaj üvegjénél, a halasról, kérjük figyelembe venni.

Magyar kir. államvasutak

227063—909. szám.

I.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak részére a jövő 1910. évben szükséges mintegy 3349 köbméter vasuti váltó- és külön talpfák szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen mennyiségből mintegy 828 köbmétert a budapest-jobbparti, mintegy 1119 köbmétert a budapest-bálpárti, mintegy 371 köbmétert a szombathelyi és mintegy 1031 köbmétert a zágrábi üzletvezetőség alá tartozó magyar királyi államvasuti tulajdon állomásokra kell teljesen vám- és bérmentesen beszállítani.

A szállításra illetve az ajánlattételre vonatkozó részletes feltételeket és módokat magában foglaló „Ajánlati felhívás”, valamint az ajánlatok megtételére szolgáló kötelező ajánlati űrlap és a tölgly váltó és külön talpfák méretjegyzéke a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségénél és a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál megtekinthető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési (AIII.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. szám, II. em. 55. ajtó) díjtalanul kapható.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános és különleges feltételek a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál (VI. Andrássy-ut 75. sz.) szerezhetők meg, a vételár és az esetleges postaköltség előzetes beküldése, illetve lefizetése ellenében.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás magyar királyi okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékra ezen felirattal: „Ajánlat váltótalpfákra 227063—909. szhoz” ellátva, legkésőbb 1910. évi január hó 29-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta útján oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alulírott igazgatóság budapesti főpénztáránál leteendő.

Az ajánlati felhívástól bármilyen csekély mértékben eltérő, valamint a bánatpénz nélkül vagy később benyújtott ajánlatok, ugy nemkülönben a pótajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Budapest, 1909. december hó.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Szám: 7706—1909.

Árlejtési hirdetmény.

Székelyudvarhely város képviselőtestülete 1909. évi november hó 18 és 19-én tartott közgyűlésén hozott 115—909. sz. határozata alapján Székelyudvarhely város tanácsa a Ferenczi István előtti varga patak hid építésére nyílt pályázatot hirdet.

Az új hid építésére 667.00 korona engedélyezett a képviselőtestület által.

Ezen munka foganatosítása céljából 1910. év január hó 30-án d. e. 10 órára a város tanácsa nagyteremben zárt ajánlati versenytárgyalás lesz, mi végből a versenyzési óhajtok felhivatnak, hogy fenn említett munkát végrehajtásának olvállalására az engedélyezett 4667.00 korona költség után számítandó és a részletes feltételekben előírt 10 százalékos bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat folyó évi január hó 30-án

d. e. 10 óráig Székelyudvarhely város tanácsához annyi alkalomig bekezesnek beadni, mivel a kitűzött határidőn túl érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pályázóknak megengedtetik, hogy vasgerenda szerkezet helyett vasbeton szerkezetre is tehetnek ajánlatot, mely esetben a vasbetonnal építendő hid tervezetét megfelelő költségcsatolással a mellékelt ajánlatukhoz mellékelni kötelesek. Utóajánlatnak helye nincs.

A szóbanforgó munkálatra vonatkozó műszaki műveletek és részletes feltételek a városi mérnöknek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székelyudvarhely város tanácsa 1910. évi január hó 5-én.

Szó Domokos
polgármester h.

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők
Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természettadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hőrdőkban és palackokban. Kötőnő sajáttermésű és vörös borok.

TALÁLÓS**KÉRDÉS.**

Miért apróhirdetés

az apróhirdetés?

mert néhány

APRÓ sorban minden szükséges és célszerű dolgot lehet hirdetni és így valóban APRÓ pénzbe kerül csak, ha az ember

mindenféle állást

kinál vagy keres,

mindenféle terményt

kinál vagy keres,

lakást

kinál vagy keres,

mindenféle butort

kinál vagy keres,

mindenféle ipari cikket

kinál vagy keres,

a legkülönbözőbb

apróbb dolgokat

kinálja vagy keresi,

mely csak APRÓ költséget bír el, Olvasóközönségünk ezer meg ezer esetben hálásan emlékezik meg arról, hogy az apróhirdetések fényes sikerrel segítik elő a **kinálat** és **kereslet** nagyarányu forgalmát.

Azért ne tessék habozni s a mikor csak a legcsekélyebb szükség diktálja:

apróhirdetést

kell feladni a

“Székely-Udvarhely”-ben

Apró a hirdetés,

apró a költség!

B O R !

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykeres-

kedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Amortizációs**tisztviselői kölesön****ügyekben**

díjmentes felvilágosítást nyújt

az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselőisége”.

KOLOZSVÁR

Ferenc József-ut 7. szám a.

Válaszbélyeg csatolandó.

Ne feledje el

hogy a hirdetések
gondos átvizsgálása hasznára lesz
Önök valószínűleg

Aki nálunk hirdet annak sikere van.

A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk; kívánatra kliséit is beszerzünk.

Hirdetőinknél történő megrendelésén a „Székely-Udvarhely”-hivatkozni szíveskedjék

Magyar Könyvviteli Folyóirat

havi folyóirat a könyvviteli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: Kárpáti Béla és Trautmann Henrik. Társszerkesztők: Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó. Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Meszter-ut. 27. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhiv.

MIÉRT

nem előfizetjé Ön is

AZ ÜZLET

című szaklapnak? Mert nem ismeri, mert nem tudja, hogy ez a legjobb magyar kereskedelmi szaklap. Két korona csak egy negyedévre e lapnak előfizetési díja.

Aki e csekély összeget „AZ ÜZLET”-re rácsánja, az jó üzletet csinált. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, V. Sas-utca. 12. sz.

1848

eredeti angol, francia és amerikai toalettmódtól közöl a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatványszámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-ut. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői
vámint gyászjelentések.

ugyszintén mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál
villamos üzemből berendezett könyvnyomdát és könyvkötő-intézetet Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Videki megrendeléseket azonnal elintéző.

Magyar királyi államvasutak.

Oda Évrényes 1909. október 1-től. Vissza

Vv.	Vv.	Vv.	Téli menetrend.	Vv.	Vv.	Gyv.
8512	8514	8516		8511	8513	
I-III.	I-III.	I-III.		I-III.	I-III.	
655	820	8910	ind. B.-pest k. p. u. (N.-váradon át 126) érk.	720	730	955
—	200	1220	„ B.-pest k. p. u. (Aradon át 153, 126) „	605	1230	—
—	854	611	„ Kolozsvár (126) (*Csatl. Héjasfalva) „	510	1050	—
—	1250	432	„ Szentágota vásártér — — — — —	555	938	—
447	1047	734	ind. Segesvár (126, 133) — érk.	705	453	958
501	1100	747	Fehéregyháza — — —	653	441	946
509	1108	755	Bún 211 sz. órház — — —	646	433	938
526	1120	810	ind. Héjasfalva (126) — érk.	637	424	929
540	1134	824	Ujszékely 2. sz. órház — — —	619	405	910
550	1144	834	Alsóboldogfalva — — —	610	355	900
601	1158	848	Székelykeresztur — — —	602	347	852
609	1206	856	Bethfalva 6. sz. órház — — —	553	338	839
620	1217	907	Kisgalambfalva — — —	543	328	828
639	1236	926	Nagygalambfalva — — —	535	320	820
654	1251	941	Bögöz — — — — —	512	257	757
707	104	954	Bikafalva 11. sz. órház — — —	500	245	745
723	120	1010	Székelyudvarhely § — — —	445	230	730
805	544	910	ind. Székelykocsárd — — érk.	616	250	616
201	1025	315	érk. Maros-Vásárhely — — —	740	—	240
436	1037	531	ind. — — — — —	526	—	1210
450	124	533	érk. Déda (Borszék-fürdő) ind.	—	820	—
803	302	905	ind. Küküllőszög — — érk.	—	534	—
—	902	934	érk. Parajd — — — ind.	844	1243	654
—	1035	250	ind. Sepsiszentgyörgy — — érk.	335	745	130
650	101	1244	érk. Madefalva — — — ind.	620	1205	425
906	316	523	érk. Gyergyószentmiklós — ind.	342	833	206
1116	344	918	„ Gyimes — — — — — ind.	—	514	1200
1101	435	928	„ Palanca — — — — — ind.	—	520	1124
—	858	—	ind. Brassó — — — — — érk.	—	—	1002
515	1050	305	Sepsiszentgyörgy — — —	816	159	633
645	110	451	Kézdivásárhely — — —	644	1220	450
856	228	720	érk. Beraczk — — — — — ind.	439	1016	234
1015	—	856	— — — — —	324	855	103

Nyomatott Betegh Pál villam-motoros könyvnyomdátó-intézetében Székelyudvarhelyt. 1910.